

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 92/2019

16.01.2020. године

Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Бисерке Живановић, чланова већа, у ванпарничном поступку предлагача АА из ..., чији је пуномоћник ББ, адвокат из ..., ..., против противника предлагача ЈП "Електропривреда Србије" Београд - Огранак РБ Колубара Лазаревац, ради одређивања накнаде за експроприсане непокретности, одлучујући о ревизији предлагача изјављеној против решења Вишег суда у Ваљеву Гж 540/17 од 19.07.2018. године, у седници већа одржаној дана 16.01.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ решење Вишег суда у Ваљеву Гж 540/17 од 19.07.2018. године у ставу првом изреке и предмет у том делу враћа другостепеном суду на поновно одлучивање о жалби предлагача.

Образложење

Решењем Основног суда у Убу Р1 76/14 од 02.12.2016.године, ставом првим изреке обавезан је противник предлагача да плати предлагачу одређене новчане износе на име накнаде за експроприсане непокретности у КО ... ближе означене у изреци тог решења, за усеве луцерке, за дрвну масу и на име увећања накнаде за 30% од тржишне вредности непокретности, у укупном износу од 1.753.447,03 динара, са каматом од 02.12.2016. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је противник предлагача да накнади предлагачу трошкове ванпарничног поступка у износу од 267.000,00 динара са каматом почев од 02.2.2016. године до исплате.

Решењем Вишег суда у Ваљеву Гж 540/17 од 19.07.2018. године, ставом првим изреке одбачена је као недозвољена жалба коју је против решења Основног суда у Убу Р1 76/14 од 02.12.2016.године у име предлагача изјавила адвокат ББ из Ставом другим изреке, укинута је првостепено решење у делу става првог изреке којим је одлучено о увећању накнаде за експроприсану непокретност и у делу одлуке о трошковима поступка из става другог изреке и предмет у том делу враћен првостепеном суду на поновни поступак.

Против правноснажног решења донетог у другом степену - одлуке о одбачају жалбе као недозвољене из става првог изреке, предлагач је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући решење другостепеног суда у побијаном делу на основу овлашћења из члана 408. у вези члана 420. ставови 3. и 6. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14 и 87/2018) и члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку – ЗВП („Службени гласник РС“ бр. 46/95...106/2015), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија предлагача основана.

Одлуку о одбачају жалбе као недозвољене, коју је у име предлагача изјавила ББ адвокат из ..., ..., другостепени суд је образложио чињеницом да именована, сходно Закону о адвокатури РС, није уписана ни у уписник "А" нити у уписник "Б", што су уписници адвоката страних држављана при Адвокатској комори Србије, те да због тога нема овлашћење да врши заступање на територији Републике Србије. По становишту другостепеног суда, Уговор закључен између Републике Србије и Црне Горе о пружању правне помоћи у грађанским и кривичним стварима не може се применити јер се у конкретном случају не ради о пружања правне помоћи регулисане чланом 3. тог билатералног споразума, па се легитимисање пуномоћника адвоката из друге државе не може вршити с позивом на члан 2. став 4. Уговора, већ према важећем Закону о адвокатури РС који адвокатима страним држављанима успоставља обавезу уписа у одговарајући уписнике АКС како би могли обављати адвокатску делатност на територији Републике Србије.

Врховни касациони суд налази да је становиште другостепеног суда погрешно и да је последица погрешне примене материјалног права, на шта се основао указује у ревизији.

Наиме, основно правило је да адвокат обавља послове из своје делатности на територији државе у чијој је комори регистрован. Међутим, постоје ситуације када адвокати могу деловати и ван државних граница. Поједине државе имају потписане билатералне споразуме о адвокатској правној помоћи, па адвокати могу деловати на територији свих држава потписница. Тако је између Републике Србије и Црне Горе закључен билатерални споразум - Уговор о правној помоћи у грађанским и кривичним стварима, који је сачињен 29.05.2009. године у ... и ратификован - потврђен од стране обе државе уговорнице (у Републици Србији Законом о потврђивању овог Уговора од 05.05.2010. године, а у Црној Гори Законом о потврђивању од 20.10.2009. године). Овим међународним уговором између Републике Србије и Црне Горе, чланом 2. ставом 4. прописано је да адвокати уписани у адвокатски именик у једној од држава уговорница могу заступати странке у поступцима пред судовима и другим надлежним органима друге државе уговорнице. Дакле, цитирана одредба потврђеног међународног

уговора је јасна у погледу заступања као вида пружања правне помоћи у адвокатури и изричито дозвољава адвокатима који су уписани у именик једне државе уговорнице заступање пред судовима и другим надлежним органима друге државне уговорнице, без икаквих додатних услова прописаних домаћим законодавством држава уговорница. Услов је само да је адвокат који заступа странку регистрован у адвокатској комори матичне државе као државе уговорнице. При томе, заступање регулисано чланом 2. став 4. Уговора треба тумачити у смислу заступања дефинисаног чланом 3. Кодекса професионалне етике адвоката („Службени гласник РС“ бр.27/12), као целокупну професионалну делатност адвоката, укључујући заступање у грађанском и управном поступку, одбрану у кривичном, прекршајном, трговинско-преступном и дисциплинском поступку, посредовање, саветовање и све друге видове правне помоћи у остваривању и заштити слобода, права и интереса грађана и правних лица. У питању је, дакле, адвокатска правна помоћ, па је стога погрешно тумачење другостепеног суда да се одредба члана 2. став 4. треба тумачити повезано са одредбом члана 3. Уговора, јер иста регулише обим правне помоћи коју надлежни органи држава уговорница пружају једни другима у грађанским, кривичним и управним стварима. Полазећи од погрешног становишта да се у конкретном ванпарничном предмету не ради о случају пружања правне помоћи из члана 3. Уговора и да се зато члан 2. став 4. истог Уговора не може применити као основ дозвољености заступања адвоката из Црне Горе у Републици Србији, другостепени суд је погрешно применио одредбе важећег Закона о адвокатури РС који адвокатима страним држављанима успоставља обавезу уписа у одговарајуће уписнике адвоката при АКС како би се могли бавити адвокатуром на територији Републике Србије. Услови прописани чланом 14. овог Закона не односе са на адвокате регистроване у комори Црне Горе управо зато што је између Републике Србије и Црне Горе потврђеним међународним уговором на другачији начин уређено питање заступања од стране адвоката обе државе уговорнице на територији друге државе, а у циљу либералнијег заступања. При томе, питање хијерархије правних прописа и уређења односа унутрашњег и међународног права регулисани су Уставом Републике Србије као највишим правним актом, према коме су потврђени међународни уговори саставни део унутрашњег правног поретка и непосредно се примењују, а у примени имају примат у односу на законе.

Сходно наведеном, а имајући у виду јасну одредбу члана 2. став 4. Уговора између Републике Србије и Црне Горе о правној помоћи у грађанским и кривичним стварима, ревизијски суд налази да именовани адвокат који је неспорно уписан у адвокатски именик у Црној Гори може да заступа пред судовима Републике Србије без икаквих додатних услова, те је жалба коју је изјавио у име странке која га је овластила за заступање давањем пуномоћја дозвољена.

Сходно наведеном, побијано другостепено решење је укинато у побијаном делу и враћено другостепеном суду ради мериторног одлучивања о дозвољеној жалби предлагача.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци решења, применом одредбе члана 416. став 2. у вези члана 420. став 6. ЗПП.

Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић